

Ze hebben twee banen en maken werkweken van zestig uur of meer. Toch hoor je ze niet klagen. 'Uitrusten doe ik wel als ik oud ben.'

tekst **Carlijn Vis** fotografie **Marc Deurloo**

Een baantje erbij

Overdag een huis in Zuid verkopen en 's avonds revaliderende patiënten verplegen, voor Pauline Crone (56) een doodgewone werkdag. Sinds twee jaar draait de Amsterdamse dubbele diensten. "Door de crisis is mijn salaris als makelaar onzeker, mijn omzet verschilt nogal per maand, maar mijn vaste lasten blijven hetzelfde. Om mijn salaris aan te vullen, werk ik een paar avonden als verpleegkundige." Door de crisis neemt de werkloosheid toe, maar stijgt ook het aantal mensen met twee banen. In 2011 haalden 561.000 mensen een salaris uit twee (of meer) banen, achtduizend meer dan het jaar ervoor. Het cijfer van 2012 is nog niet bekend, maar er is alle reden aan te nemen dat de groei zich voortzet. *Intermediair* deed vorig jaar een steekproef onder 900 van zijn hoogopgeleide lezers; twintig procent haalde een inkomen uit meerdere jobs.

Volgens Adjiedj Bakas, trendwatcher en

auteur van *De toekomst van werk*, is deze ontwikkeling ontstaan door de drang om te overleven in crisistijd. "De middenklasse heeft de meeste problemen; doordat ze jaren in een bubbel hebben geleefd, worden ze nu gedwongen om de schulden te saneren. Het is interessant om te zien hoe inventief mensen zijn in het oplossen van problemen. Ik ken een it-specialist die twee avonden per week een massagepraktijk heeft. Het is hard werken, maar hij wordt gelukkig van de afwisseling en het in contact komen met nieuwe mensen."

In 2009 schreef Bakas al dat mensen meerdere talenten hebben die vaak niet in één functie passen en dat verschillende banen hebben noodzakelijk is om door het leven te komen. "Iemand kan een uitstekende accountant zijn en daarnaast prachtige sieraden ontwerpen. Dat de financiële problemen nu de aanleiding zijn om een inkomen uit twee banen te halen, is eigenlijk mooi meegenomen."

Afwisseling, nieuwe contacten opdoen en talent de ruimte geven zijn de positieve kanten van de medaille, maar twee banen hebben is ook keihard werken. Niet alleen fysiek, maar ook mentaal is het zwaar, want werkzaamheden voor het ene bedrijf moeten continu worden gescheiden van die voor het andere. De redenen voor meer betaalde banen tegelijk zijn uiteenlopend. Voor de één is het financieel noodzakelijk, de ander begint naast zijn fulltime baan een eigen bedrijf in de hoop op lange termijn daar voldoende inkomen uit te halen. Bij de derde is het keuzestress: te veel opties, dus dan maar allebei doen. In Groot-Brittannië hebben ze een mooie term voor het fenomeen. Dubbelwerkers gebruiken het woord *slashen*: 'Ik ben makelaar slash verpleegster.' Een geschikt Nederlands begrip is er nog niet. Bakas zegt dat er in Suriname wel een goed woord voor is: "Iemand met drie baantjes noemen wij een hosselaar."